

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет педагогічний

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Освітня програма «Соціальна робота»

Спеціальність 231 «Соціальна робота»

Галузь знань 23 «Соціальна робота»

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від “27” 08. 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021-2022 н.р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Вступ до спеціальності
Освітня програма	Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	нормативна
Курс/семестр	1/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські/практичні заняття –12/6год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу ознайомити студентів зі змістом діяльності соціальних працівників, шляхами та способами її опанування; забезпечити успішну професійну адаптацію майбутніх фахівців на основі вивчення ними основних функцій соціального працівника, вимог до його особистісної компетенції, організації трудової діяльності; сприяти оволодінню етичними принципами та нормами соціальної роботи, відмінностями у роботі з різними групами клієнтів, які потребують соціальної підтримки.

Компетентності

Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі соціальної роботи в процесі професійної діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії базових понять соціально-педагогічної діяльності.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК 3. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.

СК 13. Здатність до розробки та реалізації соціальних проектів і програм.

Програмні результати навчання:

РН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

РН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв’язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

РН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

РН 13. Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Наукова організація праці студента	Розуміти суть і значення поняття «наукова організація праці студента» як освітнього процесу у закладі вищої освіти; обґрунтувати роль та місце «Студентського путівника – дорожньої карти професійного становлення в ПНУ» як системи професійного становлення майбутнього фахівця; розглянути структуру, завдання наукової праці студента; вміти організувати та здійснювати особисту навчальну діяльність як підґрунтя до оволодіння іншими фаховими знаннями.	Тести, питання, реферати
2	Соціальна робота: наукова і практична діяльність	Розуміти зміст і значення поняття «соціальна робота» як виду професії; обґрунтувати роль та місце її системі професійних відносин; розглянути структуру, завдання та функції соціальної роботи як галузі науки та професійної діяльності.	Тести, питання, реферати
3	Нормативно-правова база соціальної роботи в Україні	Оперувати базовими законодавчими документами, які визначають основу соціальної роботи як виду діяльності.	Тести, питання, завдання
4	Модель професіограми спеціаліста з соціальної роботи	Вміти проводити аналіз сфер діяльності соціального працівника як місця майбутньої фахової діяльності.	Тести, питання, завдання, реферати
5	Клієнти соціальної роботи як вразливі категорії населення	Вміти виділяти відмінності між соціальною роботою та соціальною педагогікою як сферами професійної діяльності; виокремлювати й охарактеризовувати актуальними проблемами соціальної роботи в Україні; орієнтуватися в напрямках професійної діяльності.	Тести, питання, завдання, реферати
6	Етичні та психологічні вимоги до особистості соціального працівника	Розуміти зміст та специфіку роботи у різних сферах професійної діяльності; суть і значення етичного кодексу фахівця соціальної сфери та діяти відповідно до нього.	Тести, питання, завдання, реферати
7	Ознайомлення з досвідом роботи	Розуміти суть і структуру міського центру соціальних служб для сім’ї, дітей та	Написання есе

	міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді	молоді, значення його для функціонування суспільства, напрями його діяльності.	
8	Особливості соціальної роботи центру соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями «Дивосвіт»	Розуміти суть і структуру центру соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями «Дивосвіт», значення його для осіб з особливими потребами, напрями його діяльності.	Написання есе
9	Ознайомлення з діяльністю недержавною інституцією БХФ «Солідарність»	Розуміти суть і структуру недержавних інституцій, значення їх для різних груп клієнтів.	Написання есе

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	6
Семінарське/практичне заняття	45
Самостійна робота	25
Індивідуальне завдання	4
Контрольна робота	20
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	1		1		1		1		1		1							6
Семінарські/практичні заняття	5	5		5		5		5		5		5		5	5			45
Самостійна робота											10		15					25
Індивідуальні завдання																4		4
Контрольна робота																	20	20
Всього за тиждень	6	5	1	5	1	5	1	5	1	5	11	5	15	5	5	4	20	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю. Підсумкову оцінку за семінарські/практичні заняття вираховуються за формулою $\text{сер. арифметичне від загальної суми оцінок} \times \text{ваговий коефіцієнт } 9$. Максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 45 балів.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення

Мультимедіа, лабораторії,
комп'ютери та інше

Література:

1. Богданова І.М. Соціальна педагогіка. Навчальний посібник . Харків: Бурун Книга, 2011. 160 с.
2. Все про соціальну роботу : [навч. енциклопед. Словник-довідник / за наук. ред. В. М. Пічі.] Вид. 2-ге, виправлене, перероблене та доповнене. Львів : «Новий Світ – 2000», 2016. 616 с.
3. Вступ до спеціальності : методичні рекомендації / [автор-упорядник Зозуляк-Случик Роксоляна Василівна]. Івано-Франківськ : НАІР, 2021. 145 с.
4. Вступ до спеціальності «Соціальна робота» в схемах і таблицях : навч. посіб.[для студ. вищ. навч. закл.] / Світлана Сергіївна Заєць. Умань, 2016. 58 с.
5. Вступ до спеціальності: соціальна робота. Модуль 2 : навч.посіб. / Тимошенко Н. Є. К. : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2014. 264 с.
6. Зозуляк-Случик Р. В., Ковбас Б. І. Етика соціально-педагогічної діяльності : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2016. 218 с.
7. Зозуляк-Случик Р. Рівень сформованості комунікативних якостей студентів спеціальності «Соціальна педагогіка». Педагогіка вищої школи: досвід і тенденції розвитку. Тези доповідей Другої Всеукраїнської науково-практичної конференції (17. 18 березня 2016 р.). Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2016. С. 83–85.
8. . Roksoliana Zozuliak-Sluchyk Professional and ethical competence of a social workers, as a factor of people e's socialization who are in difficult life situations. // V Międzynarodowej Konferencji Naukowej z cyklu *Konteksty efektywności...* Idea społeczeństwa dla wszystkich. Współczesne obszary wykluczenia i wsparcia na wybranych etapach życia człowieka 29 – 30 maja 2017.
9. Зозуляк-Случик Р. Підготовка майбутніх соціальних працівників в умовах вищого навчального закладах: етичний аспект. Сучасна наука і освіта: нові реалії і наукові рішення : збірник мат. Міжнародної науково-практичної конференції на базі Варненського у-ту менеджменту (Болгарія, 1 липня – 13 липня 2017 р.). Україна–Болгарія–Польща–Канада–Румунія, 2017. С. 108–112.
10. Зозуляк-Случик Р. Основні моральні категорії соціальної роботи. Теоретичні, методичні і практичні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи : тези доповідей II Всеукраїнської з міжнародною участю науково-практичної конференції. Івано-Франківськ : НАІР, 2017. С. 10–13.
11. Зозуляк-Случик Р. Компетентнісний підхід у процесі формування професійної етики майбутніх соціальних працівників в умовах модернізації вищої освіти. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (педагогічні науки). 2017. № 8 (313) листопад. Ч. 1. С.73–80.
12. Зозуляк-Случик Р. Фахове становлення майбутніх соціальних працівників у етичному контексті. Соціальна робота і проблеми міграційних процесів у глобалізованому світі: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Чернівці, 3-4 травня 2018 р.). Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2018. С. 78–81.
13. Зозуляк-Случик Р. Суб'єкт–суб'єктна взаємодія в навчально-виховному процесі університету як педагогічна умова формування професійної етики майбутніх соціальних працівників. Актуальні дослідження в соціальній сфері : матеріали одинадцятої міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 17 травня 2018 р.) / гол. ред. В .В. Корнешук. Одеса : ФОП Бондаренко М. О., 2018. С. 224–226.
14. Зозуляк-Случик Р. Особливості сучасної професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної роботи в університетах. Актуальні проблеми технології і професійної освіти. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 22–23 квітня 2018 р. Глухів : РВВ Глухівського НПУ ім. О. Довженка, 2018. С. 38–40.
15. Roksoliana Zozuliak-Sluchyk Moral categories in the work of social works. Yearbook of Varna university of managemen. 2018. Volume XI. P. 293–298.
16. Зозуляк-Случик Р. Професійне становлення майбутніх соціальних працівників в університетах: етичний аспект. Науковий вісник Ізмаїльського дер. гуманіст. у-ту. : зб. наук. пр. Сер. Педагогічні науки. – Ізмаїл, 2019. – Вип. 42. – С. 87–94. (Index Copernicus).
17. Зозуляк-Случик Р., Палій Б. Особливості формування комунікативних якостей соціального працівника. Теоретичні, методичні та практичні проблеми соціальної роботи : тези доповідей IV всеукр. з міжнар. участю наук.-практ. конф., м. Івано-Франківськ, 19 квітня 2019 р. Івано-Франківськ : НАІР, 2019. С. 227–230.

18. Зозуляк-Случик Р. Формування професійної компетентності майбутніх соціальних працівників у закладах вищої освіти. Надання соціальних послуг в умовах децентралізації: проблеми та перспективи : Матеріали доповідей та повідомлень Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 25 вересня 2020) / За ред. О. Бартош, С. Литвинової, та ін. Ужгород : Фоп Роман О.І., 2020. 37–40.
19. Зозуляк-Случик Р., Трінчук М. Соціально-педагогічна сутність феномену “професійна самореалізація”. *Теоретичні, методичні та практичні проблеми соціальної роботи* : тези доповідей V Всеукраїнської з міжнародною участю науково-практичної конференції, 24 квітня 2020 р. Івано-Франківськ : НАІР, 2020.
20. Зозуляк-Случик Р. Гуманістична спрямованість професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери. Добробут здобувачів освіти та учителів у сучасних умовах освітнього простору та соціуму: матеріали міжвуз. (заочн.) наук.-практ. конфер. 26 лют. 2021р. Хмельницький, 2021. С. 51–55.
21. Зозуляк-Случик Р. Формування професійно важливих рис як основа компетентності майбутніх фахівців соціальної сфери. Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. 2021. Вип. 2 (37), Част. 1, С.. (Категорія Б)
22. Зозуляк-Случик Р. Творчість як основа професійного становлення майбутніх фахівців соціальної роботи. Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності : Матеріали доповідей та повідомлень IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 15–16 квіт. 2021 р. Тернопіль, 2021. С. 183–186.
23. Міщик Л. І. Вступ до спеціальності «Соціальна педагогіка» : навч. посібник / автори-укладачі Л. І. Міщик, О.П. Демченко ; за заг. ред. Л.І. Міщик. К. : Видавничий Дім «Слово», 2017. 328 с.
24. Соціальна педагогіка : мала енциклопедія / за заг. ред.. проф. І.Д. Звереві. К.: Центр учбової літератури, 2008. 336 с.

Інтернет-джерела

1. Офіційний сайт Верховної Ради України: zakon.rada.gov.ua
2. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України :<http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/index>.
3. Офіційний сайт Кабінету міністрів України : <http://www.kmu.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Державної служби зайнятості України :<http://www.dcz.gov.ua/control/uk/index>.
4. Офіційний сайт Мережі аналітичних центрів України : <http://www.intellect.org.ua/>.
5. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 231
6. Соціальна робота для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/2019/04/25/231-sotsialna-robota-bakalavr.pdf>
7. Професійний стандарт «Соціальний працівник» (Проект). Міністерство соціальної політики України. URL:https://www.msp.gov.ua/files/project_normativnyh_documentov/p-sp.doc
8. Професійний стандарт «Соціальний працівник» (допоміжний персонал). Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільськогосподарства України (від 18.06.2020р. №1149). URL:
9. <https://www.me.gov.ua/Files/GetFile?lang=uk-UA&fileId=b29adbb8-9119-433ebcf6-c0cecc2bc738>
11. Професійний стандарт «Соціальний робітник». Наказ Міністерства соціальної політики України (від 15.08.2019р. №1243). URL:<https://www.me.gov.ua/Files/GetFile?lang=uk-UA&fileId=8cc080eb-ab16-4c4ea7f8-30048eecd6>
12. Спільнота активних освітян: vseosvita.ua
«Студентський путівник – дорожня карта професійного становлення в ПНУ»
https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/10/Студентський_путівник_2019-20-25.10.pdf
13. <http://lib.pu.if.ua>. - Сайт наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника.
14. <http://www.nbuiv.gov.ua/> - Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.
14. Наукова бібліотека наці <http://hklib.npu.edu.ua/> - Наукова бібліотека національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.
15. <http://pl.bookos.org/> - електронна англomовна бібліотека

Адреси бібліотек:

1. Наукова бібліотека Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника – Шевченка 57, 1 поверх Гуманітарного корпусу.
2. Бібліотека педагогічного факультету. С. Бандери, 1. 8 поверх.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Зозуляк-Случик Роксоляна Василівна, доктор педагогічних наук, доцент, професор
Контактна інформація викладача	+380508157946 roksoliana.zozuliak@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»➤ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».➤ Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».➤ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».➤ Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
--------------------------	---

Пропуски занять (відпрацювання)	Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. Пропуски практичних занять відпрацьовуються наступним чином: опрацювання теми, а також виконання вправ із теми. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	Якщо студент пропустив (не відпрацював) більше 50% занять, він повинен скласти тести (Тести) і тільки за цієї умови буде допущений до складання підсумкової контрольної. Обов'язковим є для отримання заліку відвідування більш 50% занять, написання контрольної роботи та виконання самостійної роботи. Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Невідповідна поведінка під час занять	На заняттях потрібно бути активними, творчими, не боятися запитувати та відстоювати свою думку. Невідповідна поведінка під час занять регламентується рядом положень про академічну доброчесність

	<p>та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» – ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/Діяти відповідно.</p>
Додаткові бали	<p>5 балів – сертифікати відповідні освітньому компоненту – включають до 9 балів самостійної роботи. Студент може отримати додаткові бали згідно «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf»</p>

Викладач

Р. В.Зозуляк-Случик